

Ćwiczenia do zasady - pisownia "nie" z różnymi częściami mowy.

1. Uzupełnij przysłówia i powiedzenia wyrazami z partykułą „nie”.

- 1..... drugiemu, co tobie
- 2..... Kraków zbudowano.
3. Puść to w
4. Co ma wisieć,
5. Niktprorokiem we własnym kraju.
6. Szczęśliwi czasu
- 7.. chodzą parami.
- 8.Mieć sumienie.
- 9.Powiedziały jaskółki, że są spółki.
- 10.Strzeż się, a unikniesz szkody.
- 11.Żeby kózka skakała, to by nóżki złamała.
- 12.Powiedziały jaskółki, że dobre są spółki.
- 13..... ma dymu bez ognia.
- 14.Zgoda buduje, zgoda rujnuje.
- 15.Kto pyta, błędzi.
- 16.Z pustego i Salomon należy.

2. W podanych związkach wyrazowych uzupełnij luki przeczeniem *nie* pisany łącznie lub rozdzielnie.

- deptać trawników,
- łamać gałęzi,
- krzyczeć w parku,
- ulec namowom,
- poszanowanie prawa,
- podjęcie tematu,
- poprawność wypowiedzi,
- posłuszeństwo syna,
- pomyślność działania,
- sprawiedliwość kolegi,
- dojrzały owoc,
- przypadkowe spotkanie,
- gustowny strój,
- dostateczny stopień,
- łaskawe spojrzenie,
- ciekawy film,

..... daleki krewny,
..... wysoki mężczyzna,
wpada spodziewanie,
postąpił słusznie

3. Uzupełnij luki w podanych regułach.

Wyraz *nie* z osobowymi formami czasownika oraz z bezokolicznikiem piszemy,
np.:,,
Wyraz *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami oraz przysłówkami odprzymiotnikowymi
piszemy, np.:,

4. W odpowiednie miejsca wpisz wyrazy wraz z partykułą „nie”.

Miła, bawić się, ćwierć, wczoraj, śpiewa, taki, dzielny, przestrzeganie, który, drugi, zwinność, miło,
namalowano, dyskrecja

Czasowniki.....

Rzeczowniki.....

Przymiotniki.....

Przysłówki.....

Liczebniki.....

Zaimki.....

5. Uzupełnij luki partykułą *nie* pisaną łącznie lub rozdzielnie.

Chłopiec odpowiadał na pytania nauczyciela, podnosił głowy, przestawał wpatrywać się w zeszyt.wiedza ipoważne podejście do zajęć stały się źródłem ocendostatecznych. chciał słuchać starszych, dopuszczał myśli o czwórkach i piątkach. Uważał, że piątki i szóstki należą się kujonom..... najlepiej wyglądał, kiedy przeszywający na wskroś wzrok nauczyciela skupił się na twarzy ucznia. Pomyślał, że lekcjadługo dobiegnie końca. Zcierpliwością czekał na zbawienny dzwonek, którybawem wyzwoli go z męczarni. miał dziś ochoty na żarty, był wzbyt dobrym humorze.pokój ogarnął chłopca na myśl o powrocie do domu.będzie miał się czym pochwalić przed rodzicami.

„NIE” – ŁĄCZNIE CZY ODDZIELNIE?

ŁĄCZNIE:	ODDZIELNIE:
Z rzeczownikami np. niechęć, nieporządek, niezgoda nieprzyjaciół, niepalenie	Z czasownikami: - w formie osobowej np. nie lubię, nie ma, nie żałujcie, nie zdążyłeś, nie byłoby - w bezokoliczniku np. nie dostrzegać, nie narzekać Wyjątki: niepokoić, nienawidzić, niedowidzieć, niedowierzać, niecierpliwie się - w formie nieosobowej zakończonej na „no”, „to” np. nie widziano, nie podjęto, nie kupiono - z wyrazami występującymi w znaczeniu czasownikowym np. nie można, nie trzeba nie warto, nie wolno, nie wiadomo, nie brak np. nie żal (nie jest żal), nie szkoda (nie jest szkoda), nie wstyd (nie jest wstyd), nie sposób
Z przymiotnikami w stopniu równym np. niechętny, niebrzydki, nieduży	Z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym np. nie większy, nie najgorszy, nie ładniejsza, nie najwłaściwsza
Z przysłówkami w stopniu równym utworzonymi od przymiotników np. niechętnie, niebrzydko, niedużo	Z przysłówkami w stopniu wyższym i najwyższym np. nie częściej, nie najlepiej nie łatwiej, nie najciekawiej Z przysłówkami niepochożącymi od przymiotników np. nie bardzo, nie całkiem, nie tylko, nie dziś, nie jutro, nie dosyć, nie teraz, nie zawsze
Z imiesłowami przymiotnikowymi (zakończonymi na – ący, - ny, - ty) np. nieistniejący, niezagrożający, nieprzyjęty, nieumyty, niekochany	Z imiesłowami przysłówkowymi (zakończonymi na – ąc, - wszy, - wszy) np. nie czekając, nie napisawszy, nie zjadłszy
	Z liczebnikami np. nie trzy, nie piąty, nie kilka, nie dwoje, nie pół Wyjątki: niejeden (wielu), niewiele
	Z zaimkami np. nie ja, nie on, nie mój, nie taki, nie tamten, nie tutaj Wyjątki: niektórzy, nieco, nieswój (niezdrów)

Zadania do wykonania w marcu

Przed wykonaniem zadań zapoznaj się z zasadami związanymi z pisownią partykuły „nie”.

1. Zapisz partykulę „nie” z podanymi niżej wyrazami. Wcześniej ustal, jakimi są częściami mowy.

Zapisane niżej wyrazy to

przekonali - brak -

podkopywać - można -

charakteryzuję - trzeba -

przełamano - wiadomo -

dostrzegając - warto -

pomogli - wolno -

2. Wpisz partykulę „nie”.

Naprawdę warto o tym myśleć. Czy ci wstyd?

Z tobą można się nudzić. widomo, czy się uda.

..... należy tego lekceważyć. czas teraz na dyskusję.

3. W podanym tekście podkreśl wszystkie formy czasownika.

Wyjątkowo groźnych złodziei schwytano kiedyś w pewnym kalifornijskim mieście. Otóż jakaś firma, przeprowadzając się, wystawiła na noc ciężki sejf przed swoje biuro. Rano miał przyjechać dźwig i załadować go na specjalną platformę. Dwóch rzezimieszków, uległszy pokusie, przywiązało ważący trzy tony sejf do ciężarówki i zaciągnęło go do domu, aby w spokoju zająć się rozpruwaniem kasy. Hałasy i zgrzyty obudziły ludzi mieszkających w pobliżu. Poza tym stalowy sejf pozostawił na asfalcie wyraźne ślady. Doprowadziły one policję do miejsca, gdzie ukryto skradziony sejf. Jak się później okazało, i tak był pusty.

Podkreślone formy czasownika zapisz poniżej wraz z partykulą „nie”. Pamiętaj o właściwej pisowni.

.....
.....
.....
.....

4. Wpisz poprawnie partykulę „nie”, aby powstały rzeczowniki. Sprawdź najpierw zasadę pisowni „nie” z rzeczownikami.

... pokój ... ład ... porozumienie ... winność ... poszanowanie ... słowność

Podane wyżej rzeczowniki wpisz w odpowiednie miejsce.

pomyłka -	lekceważenie -
obawa, lęk -	niedotrzymywanie słowa -
nieporządek -	brak winy -

5. Sprawdź zasadę pisowni „nie” z przymiotnikami, a następnie zapisz poprawnie podane niżej przymiotniki z tą partykułą.

.... spokojny atrakcyjny bolesny życzliwy drogi
.... apetyczny korzystny drapieżny odpowiedni wrażliwy
.... cierpliwy opanowany pospolity

Dopisz przymiotniki odpowiadające podanym niżej znaczeniom.

niewzbudzający zainteresowania -
niezachowujący spokoju -
niesprawiający bólu -
niemający wysokiej ceny -
nieokazujący życzliwości -
nieprzynoszący korzyści -
niezachęcający do jedzenia -
nienapadający na inne zwierzęta -
niewytrzymały na coś -
nieczuły - niecodzienny -
niedobry - niezrównoważony -

6. Utwórz stopień wyższy i najwyższy podanych przymiotników i przysłówków. Przed wykonaniem zadania odszukaj odpowiednią zasadę ortograficzną.

nierzadki -,
niewielkie -,
niedługi -,
niełatwo -,
niezła -,
niegroźnie -,

7. W odpowiednie miejsca wpisz wyrazy z partykułą „nie”. Sprawdź wcześniej zasadę ortograficzną.

wesoła, grać, trzy, śmiałość, nasz, grzeczny, dawno, wychodź, taki, nieczęste,

przestrzeganie, pierwsza, dyskrecja, uznano, chętnie, czworo, twój, niewesoło

czasowniki -

rzeczowniki -

przymiotniki -

przysłówki -

liczebniki -

zaimki -

8. Wpisz wyrazy z ramki tak, aby powstały wyrażenia i zwroty.

nie całkiem, nie tutaj, nie bardzo, nie tylko, nieraz, nie za dużo, niezbyt, nie gorzej nie na długo, nie przed tobą, nie dla was, nie najmądrzej, nie najzręczniejszy, nie dłuższa
--

.....mieszkam

.....udane wystąpienie

.....jestem przekonany

.....ciebie zaproszę

.....szczęścia na raz

.....mi się to zdarza

.....opuszczam dom

.....chętnie wyjeżdżam

.....postąpiłeś

.....chwyt

pracujęod innych

uczę się, lecz dla siebie

.....będę się usprawiedliwiał

....., lecz krótsza droga

9. Zapisz partykułę „nie” z poniższymi związkami wyrazowymi. Najpierw uzupełnij zdanie – odszukaj odpowiednią regułę ortograficzną.

„Nie” z imiesłowami przymiotnikowymi piszemy

bijący zegar -

spóźniający się uczeń -

milknące głosy -

kończąca się droga -

posprzątana klasa -

zamówione książki -

zmieniona treść -

zapięte pasy -

Karta pracy ucznia

Pisownia *nie* z różnymi częściami mowy

.....

imię i nazwisko

Zadanie I

Przepisz podane niżej wyrazy i dopisz odpowiadające im znaczeniem przymiotniki zaprzeczone z ramki. Uzasadnij ustnie pisownię *nie* z przymiotnikami.

niedobry,	nieładny,	niedaleki,	niełatwy,	niebrzydki,
nieduży,	niewysoki,	niezdrowy,	nieodważny,	niegruby,
niegłęboki,	niezwykły,	niegęsty,	niegorący,	niewesoły,
nieśmiały,	niemądry,	nieczysty,	niedługi,	nieprosty.

brzydki –,

trudny –,

bliski –,

zły –,

brudny –,

niski –,

mały –,

krótki –,

chudy –,

głupi –,

tchórzliwy –,

płytki –,

zimny –,

wyjątkowy –,

smutny –,

rzadki –,

wstydlivy –,

krzywy –,

chory –,

ładny –

Zadanie II

Uzupełnij luki w podanych regułach.

Wyraz *nie* z osobowymi formami czasownika oraz z bezokolicznikiem piszemy, np.:,

Wyraz *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami oraz przysłówkami odprzymiotnikowymi piszemy, np.:,

Zadanie III

W podanych związkach wyrazowych uzupełnij luki przeczeniem *nie* pisany łącznie lub rozdzielnie.

..... deptać trawników,	 dojrzały owoc,
..... łamać gałęzi,	 przypadkowe spotkanie,
..... krzyczeć w parku,	 gustowny strój,
..... ulec namowom,	 dostateczny stopień,
..... poszanowanie prawa,	 łaskawe spojrzenie,
..... podjęcie tematu,	 ciekawy film,
..... poprawność wypowiedzi,	 daleki krewny,
..... posłuszeństwo syna,	 wysoki mężczyzna,
..... pomyślność działania,	wpada spodziewanie,
..... sprawiedliwość kolegi,	postąpił słusznie,

Zadanie IV

Uzupełnij luki w podanych niżej przysłowiach wyrazem *nie* pisany łącznie lub rozdzielnie.

Żeby kózka skakała, to by nóżki złamała.

Powiedziały jaskółki, że dobre są spółki.

..... ma dymu bez ognia.

..... czyń drugiemu, co tobie miłe.

..... szczęścia chodzą po ludziach.

Zgoda buduje, zgoda rujnuje.

Kto pyta, błądzi.

Z pustego i Salomon należy.